

lis 12.
vetkezett"
órákor
hivatalos
ést
lyok 9.
bl szóló
sa és a
rendel-
sa.
óság.
346-88
ó.
415-32
y.
pályá-
Basa-
opolya,
avadal-
énz és
szet és
jelent.
s nap-
nappal
Toron-
magát
ló ok-
ó évi
zabiró-
Molly-
s hogy
vadál-
ni fog.
csak
étetni,
ezen
java-
ben a
tében
és és
masz-
9-én.
biói

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-és szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felajánlások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Égőz évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak és
Azonkívül az összes hirdetés
irodáiban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órákor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 86. szám.

Péntek, április 13.

A kormányprogramm.

— április 13.

Wekerle Sándor a szövetszert páriok előtt tájékoztatta az új kormány programjáról az országot.

Mivel az a békealkudozás, mely a Wekerle-kormány kinevezésével nyerte meg a nemzet és király szankcióját, a nagy nyilvánosság előtt folyt le, a miniszterelnök utat tehát nem mondhatott, de nem is akart mondani

Nagy és mindeneknek egész erejét igénybe vevő feladat az is, amire vállalkoztak s amire kötelezték magukat kormányzó férfaink. S az ország jelentékeny utat tesz meg a haladás és fejlődés útján, mire e feladatok megoldatnak. A legsürgősebb ezek közt az állami és közgazgatási élet rendes funkciójának helyreállítása. Rendes költségvetéshez jut az ország, a kvóta és ujoncjutalék megállapítatik s a kereskedelmi szerződések törvénybe iktattatnak. Nagyonfontosságú és a kormány teljes bölcsességét és tehetségét igénybe vevő feladat lesz: Auszriához való gazdasági viszonyunk rendezése. S nem kevésbé fontos, de e részben a siker biztosítékát magában foglaló feladat: a valutarendezés betetőzése, a készfizetések felvételével.

A jogrend és az alkotmány folytonosságának helyreállítása tehát a legközelebbi jövő feladata, amelyet azután nyomon követ az a hatalmas népjogi reform, mely hivatva van a jogrendet és alkotmányosságot a jövőre kihatólag is biztosítani. A választási törvény reformja, az általános szavazati jog érvényrejutásával, lesz az új kormány főmunkája, melyre a modern Magyarország fog felepelni. Ezzel a nagy reformmal befejezi a Wekerle-kormány azokat a feladatokat, amelyek megoldására vállalkozott s aztán a legszélesebb alapon

nyilatkozhatik meg a nemzet, merre és hogyan kívánja sorsát irányítani. Az általános választójog alapján küldött parlament s az annak többségéből veendő kormány jelöli majd meg az új korszak programját, a jövőd Magyarországi fejlődési irányát.

Az új korszak programjának kihirdetésével egybeesik egy másik esemény, mely — bármily szempontból nézi is a politikus — lehetetlen, hogy lekében hatás és nyom nélkül maradjon. A szabadelvűpárt tegnap teljesen feloszlott. Közel negyven évi tevékenység, felelőség és uralom után feláldozza magát a helyzet követelményeinek, első sorban a maga politikai elvei érdekében.

A későbbi história feladata lesz tárgyilagosságot mondani a most megszűnt párt fölött. S a história nem fogja a tényeket, az alkotásokat és az embereket az elfogultság szemüvegén át nézni. S kellő értéke szerint fogja taksálni azt az áldozatkészséget, amellyel a maga testén át utat nyitott egy új korszaknak, új törekvéseknek, új államférfiaknak, akik, ha tén más eszközökkel is, de kétségkívül igaz hazaszeretettel, áldozatkész munkássággal és nagy tehetséggel akarják és fogják ugyanazt az egy, mindenképp álló célt szolgálni: Magyarországot nagygyá, boldoggá, virágzóvá tenni.

Apponyi a választói jogról. A Frankfurter Zeitung bécsi tudósítója a politikai viszonyok új alakulásáról beszélt a minap Apponyi Albert gróffal, ki a választási reformról így nyilatkozott: — Mi sokkal tágabb keretben óhajtjuk a választási jogot s így természetes, hogy nemcsak azok számára, akik a magyar nyelvet bírják. Ez a munka másfél, esetleg két évig fog tartani. De akkor azután határozzon a nemzet: akarja-e a nemzeti hadsereget vagy sem. Nem felek ettől az elhatározástól, mert az én nézetem szerint másként nem is történhetik, csak úgy, a hogy mi akarjuk.

Ami célunk az, hogy összeolvasszuk a demokratikus elvet a nemzeti iránnyal, kiépítsük a maga teljes egészében a nemzeti államot s felruházzuk azt a teljes államiság minden szervével. Ez is gazdasági követelés. Mert enélkül soha sem tudnának a népek kenyeret adni, amely most tömegesen vándorol ki az országból. Ezt a programot vallom én és pártom. Egyelőre számolunk az al, hogy csak átmeneti miniszterium vagyunk, amelynek szorosán meghatározott missziója van.

Választási mozgalmak Torontálban.

Rónay Jenő az alkotmánypártban. Rónay Jenő, Torontálvármegye nyug. főispánja a következő levelet intézte az alkotmánypárt elnökségéhez:

Mélyen tisztelt Elnökség!

Az ezer éves magyar alkotmányt fenyegető lidércnyomás örvendés megszüntése, az államrendnek oly tekintélyes áldozatok árán történt helyreállítása után, kötelességemnek tartom eddigi visszavonulásomból kilépni és színt vállalni, csekély tehetséggel igyekvni támogatására azon törekvésnek, mely a nemzeti életünkön és közgazdaságunkon ültöt sebeket erős nemzeti irányu tevékenység mellett akarja gyógyítani. A régi szabadelvűpártból, az általános választói jog tekintetében elfoglalt állásponthoz folytán kilépve, a politikai közéletől visszavonultam és egy párthoz sem tartozom, most azonban, hogy a kormánynek hazafias feladatát képezi a választói jogreformja, meggyőződésemet nem kell bilincsekbe vernem és nyíltan vallhatom magamat a megalakult kormány támogatójának.

Ezt a hazafias kötelességet képező feladatot az alkotmánypárt soraiban óhajtanám, amennyire bírom, teljesíteni és ezért tiszteletteljesen kérem a mélyen tisztelt Elnökséget, hogy csekélységemet, mint az „Alkotmánypárt”-hoz szegődöttet, nyilvántartásba veuni kegyeskedjék.

Rónay Jenő.

A bégaszentgyörgyi kerületben a ma érkezett hírek szerint fellép Pap Géza, a kerület eddigi képviselője, dr. Kardos Samu nagybecskereki ügyvéd, dr. Petrovics Vince (nemzetiség) és dr. Farkas Geiza.

Nagybecskereken a „Nagybecskereki Hirlap”

A „TORONTÁL” tárcája.

A végzetes kép.

Egyszer nagy csalódása volt az életben. Elhagyta egy asszonyt. S azóta nem hitt a szerelemben. Kerünte az asszonyokat, ahol csak tehetette. Sőt gyűlölte őket.

Igy beszélték a Darnstein-féle gyár hivatalnokai, ahol hét esztendeje volt alkalmazva. De hogy így áll-e a dolog, azt senki sem tudja. Csak annyi volt bizonyos, hogy Fritz Brandtner nem szívesen szokott beszélni a múltjáról, ha pedig asszonyokról volt szó, akkor mindig elkomorodott s elnémult.

Kezdetben feltűnt az új kollégának komolysága és szótlanúsága. De később hozzászóltak. Egyéb, hogy egyik-másik csodálkozott rajta, hogy úde arcához képest oly szürke már a haja.

Mindössze harmincöt esztendő volt, de ötvenesnek is beillett volna. A hivatalban mintaképe volt az aktaembernek. Rendületlenül dolgozott reggeltől estig. Még csak föl sem pillantott a papírról. Szakadatlanul rózta a betűket s nem törődött azzal, ami körülötte történt. Mindig legelső volt a hivatalban s legkésőbb is távozott, mintha alig tudott volna megválni az íróasztalától. Az is lehet, hogy félt az estének vigasztalan egyedülvalóságától. A visszaemlékezésnek rideg óráit ugyanis nem mindenkinek szereti.

E világtól elfordult s önmagába mélyedt lelket, az asszonyok e gyűlöletét természetesen néha meg is csipkedték a társai. Ha valaki merészebb élcet kockáztatott meg erre vonatkozólag, Brandtner nyugodtan az illetőre meresztte szürke szemét s éles metszésű szája körül gunyos mosoly játszadozott.

— Hagyjatok! — ez volt az egyetlen megjegyzése, ha társai már túl sokat foglalkoztak vele.

Mikor egyszer a munkájáról véletlenül fölpillantott, szeme megakadt egy képen, mely az íróasztala fölött függött. Csak most vette észre, pedig már két órája ott ült az íróasztalánál.

A toll kiestt a kezéből. Nagy szemekkel bámult a szöke fejre, mely csabítóan mosolygott rá, oly bübösen, oly édesen és faradtan, hogy Fritznek melege kezdett lenni.

Azután, mintha elszégyelte volna magát gyermekes gyöngysége miatt, tenyerébe támasztotta a fejét s lesütötte a szemét, nehogy fölnezzon a lánya életteljes mosolyához.

Bizonyára a kollégák akartak megréfnálni. Körülnézett s látta, hogy a többiek ravaszul hunyorítanak.

Ugy telt, mintha nem is venné észre, s tovább igyekezett dolgozni. De nem ment.

Par nap múlva megfordította az íróasztalát. Nem akarta többé látni a szökefűrtös, kacér leányt.

Mert Brandtner Fritz nagyon bátor ember volt. Harom napig nem nézett föl. De érezte, hogy a kép ott van. Bolondság! Hideg borzongás futott végig a hátán. Még akkor is maga előtt látta, mikor becsukta a szemét.

Pedig csak egy kép volt, egy rozg, durva olajnyomat . . . valami reklámkép.

Hirtelen megfordult. Mily csabítóan mosolygott rá a negédesen félrehajtott fejecske.

Miert vonná meg magától azt az ártatlan örömet?

Ismét megfordította az íróasztalát, s kollégái ravaszul kacintottak.

Jóbarátok lettek. Már mint ő és a kép.

Mikor bejött, legelső mosolya hozzá szállt föl, s távozóban legutoljára a képet üdvözölte. Szemeivel majd elnyelte. A finom vonások úgy szóltak hozzá, mint valami linyilatkoztatása annak az úde, pezsgő életnek, melyből elmenekült.

Az az arc mélyen bevesződött a lelkébe. Megpróbálta lerajzolni. Kezében vastag, elfolyó vonásokkal az írtás papírra. Később finom vonásokkal miniszterpapírra. S mikor lassanként sikerült kezdett, ismét fölérült a lelke, annyi idő óta először.

Este sokáig maradt egyedül a hivatalban. Roppant jól estek neki a zavartalan nyugalomnak ez órái. Egyszerű vacsoráját ott kötötte el. — az ő társaságában. Különös, hogy mily jól érezte magát mellette! Sokkal szabadabbnak érezte magát, mint otthon, szobájának rideg négy fala közt.

Elválhatlanok lettek. A kép volt az ő lelki üdülése. Nem hallotta a főnökének zsám-beléseit, nem a kollégák élceldőseit, ha a képre nézett.

Azon töprengött, hogy mint kerül a kép oda. A kollégák tréfája, akik meg akartak boszantani a nőgyűlölőt. Az ostobák. Ha tudnák, hogy mily hálás érte.

De erről nem szólt. Minek is? Mint értették volna meg azok a rideg emberek azt, hogy ő mit érez! Kinevették volna, ha azt mondja, hogy lelki érintkezésbe lépett a képpel.

Egy este hazamenet, egyik barátjával találkozott.

— Te, nem akarsz színházba menni? Van egy jegyem.

Ment, pedig sohasem kereste a szórakozást.

hiradása szerint Várady Imrén kívül Perisics Zoltán polgármester is fellép. A városban ezeken kívül Rónay Jenő és Oldal Antal neveit is emlegetik.

A zombolyai kerületben csak egy jelölt van: Csekonics Gyula gróf.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasó helyisége (Váraljai-utca 9. sz.). Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

- Április 14. Megyei közp. választmány ülése.
- Április 17. Állandó választmányi ülés.
- Április 18. Rendkívüli megyei közgyűlés.
- Április 18. Vármegyei közp. választmány ülése.
- Április 18. Rendkívüli városi közgyűlés.
- Május 14. Közig. bizottság ülése.

Nagypéntek.

Közel kétezer esztendővel ezelőtt, pénteki napon lett az önfeláldozás, az igazi szeretet szimbóluma az egész emberiség számára, az addig gyalázat fája: a keresztfal.

Akkor szegzték reá három vasszeggel a szeretet Istenét, Jézus Krisztust, akinek dicsőségét zengi ma a föld kerékességének minden rétege, ahol csak ember él. Ezen a napon homályosult el a menyboltozat s az eget, földet rázó dőrej, a földindulásnak rettenetessége hirdette, hogy akit megfeszített a buta gyűlölet, az csakugyan az Isten fia volt.

Századok merültek el azóta a semmisségbe és századok törtek elő a végtelen úrból; nemzetek születtek és semmisültek meg, a harcok vérezőne borítá be a földnek rögeit, melyekből azután kisarjadzott a fű, a fa, a virág, az élet, melyet ismét elborított tengerekáradata: a pusztulás, a romok, a diadal, az új élet fölött csak egy eszmének regyogása tündöklött mindig fényesebben, annak az eszmének glóriája, amelyért Ő meghalt s mely ma sugárkévéjével általi eléri az egész emberiséget.

A nagyhét emlékezete annak az időnek, midőn létezése óta a legnagyobb változásra ment át az emberiség. Midőn a gyűlölet helyett a szeretet vette át uralmát. Midőn az eddig szolgáló nemzetek öntudatra ébredve a szabadság sziklaszirtján törtek szét bilincseiket. Midőn nem egy esetben az elnyomókból a szabadság eszméinek hirdetői, apostolai, a Saulusokból Paulusok leváltak.

Mintha valami becsó szöveg parancsolta volna neki, hogy menjen.

A színházban magába mélyedve ült a széknél s a képre gondolt. Egy tapsvihar fölriasztotta álmódorából. A divát tapsoltak... egy csábító mosolyú szőke fejet, aki oly édes, oly bágyadt volt, hogy Fritz összereszt. A képek hű mása volt.

— Remek egy asszony! — mondá a barátja.

Mintha valaki a messze távolban szólalt volna meg.

Azon este óta mindig elment a színházba, valahányszor ő játszott.

Megfoghatatlan változásra ment keresztül. Ideges kapkodás, reszkető nyugtalanság, lázas vágy, örült sóvárgás fogta el.

— Mi a kö ütött Brandtnerhez? — kérdezte a főnök az első könyvelőt.

A könyvelő vállat vont.

— Magam sem értem. Azt hiszem nincs helyén az esze.

— Lehet. Mindent rosszul csinál. Legegyszerűbb fogalmazványai is tele vannak hibával. Ezt az embert nem lehet használni.

S Fritz Brandtnernek fölmondta. Közönyösen fogadta.

Bánta is! A hivatal ugyanis elviselhetetlenné lett rá nézve. Ki akart menni, ki, ki.

De — hova?

Szabad akart lenni, a maga ura.

Minek?

Szabad akart lenni, a maga ura.

De ezekkel az undok prózai gondolatokkal nem is akart foglalkozni, mert ma este ő játszik?

A második emeleti karzatról nézte, hal-

Ezt a nagy változást hirdeti nekünk az a keresztes is, mely ott áll a tenger partján, melynek számlójánál mégis révbé talál a hajótörött. Ennek a nagy változásnak emlékeztető ideje a nagy hét, mely a míg gyászával vonja be a multakba visszatekintő emlékezetünket, érezzük, hogy a gyászra öröm, az isteni tragédiára az isteni megdicsőülés fog következni.

Minden ezt hirdeti a sejtő gondolatnak. A mező, melynek halotti takarója ismét kiszökdül; az ezidő, mely már rügyeit pattantja a virágnak; a kis madár, melynek eddig elnémult ajka ismét megcsendül; az Isten kis szárnyasának, a fecskének megjelenése, mely csak akkor tér vissza — a monda szerint — másik hazájából, ha az angyal elhengerítette a követ arról a sírról, amelyből feltámadott az Ige, az Eszme. Arról a sírról, amelyhez most az emlékezetnek okáért az emberek milliói záradokolnak e napjaiban és éneklék a lelket megható, szomorú szolozsmát: Keresztények sirjaitok, Mélyen szomorúdjatok...

Holnap Nagyszombatban az isteni tisztelet sorrendje a következő: Reggel 6 órakor szentségkítétel, 7 órakor tiszteletadás, a husvéti gyertya és a keresztfal ünnepélyes szentelése. 9 órakor ünnepélyes nagymise. Este 6 órakor feltámadási ajtatosság és ünnepélyes körmenet.

A földművelési miniszter üdvözlése. A felsőtorontái és pancsova-kubini armentesítő társulatok nevében Rónay Jenő üdvözlő sürgönyt intézett Darányi Ignác földművelési miniszterhez.

Rendkívüli városi közgyűlés. A városi képviselőtestület f. hó 18-án, szerdán délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az országgyűlést összehívó királyi levelet fogják felolvasni. A rendkívüli közgyűlés után nyomban a központi választmány is tart ülést, amelyen a választás napját fogják kitűzni.

Uj anyakönyvvezetők. A belügyminiszter Torontáivármegyében az ujpécsi anyakönyvi kerületbe Amschlingar Péter községi irnokot, a csebaiba Röhlings Ferenc helyettes segédjegyzőt, a szerbelemérbe pedig Szilágyi Jenő községi irnokot anyakönyvvezető-helyetteseké nevezte ki, a két első tejes hatáskörrel.

Halálhír. Mint részvétellel értesülünk, Grandjean Ferenc polgártársunk tegnap délután 67 éves korában Nagybecskerekben elhunyt. A köziszeletben álló polgár halálát neje, fivérének, dr. Grandjean József nyug. polgármesternek és gyermekeinek kívül kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Grandjean Ferencé a maga és az alólírottak, valamint az összes rokonság nevében is fáj-

ványan, beestt szemmel s lázas tekintetével majd elnyelte.

Istenem, hogy énekel s hogy játszott. Nem tudta kitarítani a színházban, mert különben elordította volna magát, mint az oroszlan.

Lerohant a lépcsőn s az utcákon bolyongott. Végre ott volt az ő háza előtt.

Az ablakai meg voltak világítva. Minden megmondás nélkül meghúzta a csöngetyűt. — Sürgősen kell beszélnem a kisasszonnyal. Nem abarták beereszteni.

De Fritz durván félhelökte a szobaleányt s behatolt a szobába.

Ott ült ő egy gazdagon terített asztalnál egy ural.

Ijedten ugrottak föl.

S-nál sem kérdezte, hogy mit akar. Ugy bámult a leányra, mint valami földöntuli lényre, s azután lazasan hebegte:

— Ne ijedjenek meg... nincs semmi rossz szándékom... Sokat szenvedtem... Nézzek ezt a fehér haját... Beleöszültem abba, hogy senkiben sem hiszek... de — mióta téged — látszok... imádlak... szeretlek... szeretlek örültem.

S kitért karokkal rohant hozzá.

Az ur védőleg állt a sikoltozó leány elé.

Fritznek szeme vére borult, mindent vörösné látott... Ágyára sötétség nehezedett... s azután örült dühhel rohant az idegen ural... Valaki hátul rettenetes ütést mért rá, mire összeesett.

— Nem tudja, hogy mi lett Brandtner Fritzből?

— Dehogyan. A tébolydában van. Gyógyíthatatlan örült.

A. W.

dalomtól megtört szívvel tudatja, hogy szeretett jó férje Grandjean Ferenc folyó évi április hó 12-én d. u. 4 órakor 67 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogultnak hűlt teteme folyó évi április hó 13-án d. u. 5 órakor fog a helybeli róm. kath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent misé-áldozat pedig folyó évi április 24-én délelőtt 9 órakor fog a róm. kath. templomban az Urnak bemutatni. Nagybecskerek, 1906. évi április hó 12-én. Áldás és béke poraira! Marschall Ferencné szül. Grandjean Helén, öz. Glatz Ottmárné szül. Grandjean Sari, dr. Kvirsfeld Lászlóné szül. Grandjean Lujza, Stechardt Ferenc, öz. Bornhauser Ferencné szül. Stechardt Róza mint gyermekei. Dr. Grandjean József mint fivér. Dr. Grandjean Józsefné szül. Fuchs Matild mint sógornő. Marschall Ferenc, dr. Kvirsfeld László mint vajú. Stechardt Ferencné mint menyeg. Feri, Iluska, Ottmár, Ilonka, Jolánka, Lina, Róza, Őrszi, Giza, Lujza, Ottmár mint unokái.

Elhunyt közjegyző. Bonts Döme kir. tanácsos, az aradi kir. közjegyzői kamara elnöke, hosszú szenvedés után 80 éves korában meghalt.

Nyilvános köszönet. A Közgazdasági bank részvénytársaság a Nagybecskereki önkéntes tüztöltőtestület segélyező pénztárának 50 korona adományt küldött át, mely adományért hálás köszönetét fejezi ki a parancsnokság.

A délvideki sztrájk megszűnt. A délvideki mezői munkások sztrájkja, mely Torontáivármegye törökkanizsai járására is kiterjedt, most megszűnt. A budapesti központ ugyanis, amely a sztrájkot szította, cserben hagyta a munkásokat és minden segítséget megtagadott tőlük. A keresetüktől megfosztott munkások így a legnagyobb inszégbe jutottak. Az elkészeredés olyan nagy volt köztük, hogy elhatározták a bérharc megszüntetését. Teguapelőt küldöttséget menesztettek az egyes uradalnakhoz és vezetőik utján kijelentettek, hogy hajlandók a régi bér mellett újra munkába állani. Az uradalmak azonban önként tiz fillérsnyi béremelést adtak nekik, mire a munkások az egész vonalon újra szolgálatba állottak.

Nagypéntek és 13. A babonás emberek az idén különös aggodalommal néznek a mai nagypéntek elé, amely 13-ára esik. Már a péntek magában is rossz nap, ha 13-ára esik, pláne rossz, de ha nagypéntek esik 13-ára ez egyszerűen rettenetes. Ámbar van a babonások közt egy másik fölfogás is, amely azt tartja, hogy ha péntek 13-ára esik, ez úgy a péntek, mint a 13-as szám veszedelmes voltát enyhíti. Kinek van igaza, bajos eldönteni. Majd meglátjuk 14-én, mennyiben vált be a babona?

A tavaszi ellenőrző létszám. A minap fejeződtek be a nagybecskereki haszonállat ellenőrző vizsgálatok, amelyeken mint katonai kiküldött Szetkov Constantia nyugalmazott lovasszerecses vett részt. A számla aránylag kedvező lefolyású volt, amennyiben egyik állatnál sem konstataáltak ragályos vagy járványos betegséget. A vizsgálat alkalmával elővezettek összesen 2235 lovat s ezek közül 532 darabot találtak, a melyek katonai szolgálatra alkalmasak. Ezek azután minőségük szerint beosztattak a lovassághoz, a tüzérséghez és a szekeresszothoz.

Betörés Nagyikindán. Mint Nagyikindáról jelentik, ott a múlt éjjel betörték a Jung házában levő és Augnar tulajdonát képező fők-üzletbe s ott megdézsmáltak a pénzes-főket 80 korona erejéig, több üveg rumot, szardíniát és más dolgokat vittek el. A betörés a folyósó felől történt az ajtó feltörése által és úgy hatoltak be az üzletbe. Miután az épület kapuja be volt zárva, csakis úgy történhetett a betörés az udvarfelől, hogy kapuzárás előtt belopódtak a betörők. A rándórség nyomban megindította a nyomozást és csakhamar kézre is kerítette a tetteseket. A betörők Kasztori András borbély és Mayer Péter kovács voltak. Feszítővas-al és zsákkal felfegyverkezve jelentek meg a színhelyen és mikor minden csendes volt a házában, hozzáfogtak a munkához. A zsákmányt zsákba rekták, a pénzt zsákre és a Frommari-fele fodrászüzletben keresztül, ahol az ott levő inas eresztette keresztül, eltávoztak Mayer lakására osztrókodni. Mivel tulsokat szedtek össze az üzletben, a felesleges terhet eldobták. A tettesek a betörést beismerték.

Rejtélyes holttest. Szilágyi Sándor temesvári mészároslegény tegnapelőtt kerékpáron Itebőre tartott, s amint Öregfalua a Béga hidján át akart haladni, látta, hogy egy asszony holttestét húzták ki Öregfalui lakosok a partra. Odament a holttestet megtekinteni s benne egy állítólag Kubik Róza nevű asszonnyra ismert, aki azelőtt Temesvárott lakott. Szilágyi bejelentette az esetet a temesvári főkapitányságon, mely puhatólózást indított, vajjon ismerik-e nevezettet Temesvárott.

Halálos szerencsétlenség. Szöll János makói vagyonos virilis polgár tegnap polyvát szállított kocsján Deszkéről Makóra. Mikor kocsij-

zeretett
április
n rövid
ak hült
órákor
nyuga-
míse-
lelött 9
Urnak
rilis hó
erencé
né szül.
é szül.
é. Born-
a mint
é fivér.
d mint
László
menye.
Róza,

ne kir.
elnőse,
meghalt.

gi bank
és tüz-
na ado-
köszö-

vidéki
torontál-
e, most
amely
nkáso-
lók. A
a leg-
olyan
bérharc
nemesz-
u újja
mellett
en öm-
mire a
tba ál-

mberek
a mai
pántek
pláne
zerben
zi egy
a pén-
13-as
igaza,
ennyi-

mind-
ellen-
kikul-
lovas-
dvező
sem
batg-
esen
tek. a
ek sz-
asság-

indá-
Jung
epe-ő
zes-
umot,
rés a
al és
pület
a be-
pód-
totta
te a
rbély
al és
elyen
ozzá-
ekták,
rász-
ztette
odni.
feles-
be-

ndor
áron
idján
holt-
Oda-
lító-
előtt
tet a
t in-
rott.
ános
szál-
ocsi-

jával a kiszombori állomáshoz ért, lovai egy csoport bivalytól megvadultak és szédületes futásnak eredve, a kocsi felborították. Széll János oly szerencsétlenül esett le a kocsirol, hogy öt oldalbordája összetört és a csontszilánkok tüdejébe furódtak. A makói kózkórházba szállították a szerencsétlen gazdát, hol az éjjel borzasztó kínok között meghalt.

Gépezetek vizsgálata. A gőzgépezetek és gőzkazánfűtők vizsgálata, a Temesvárott szervezett bizottság által, 1906. évi április hó 22-én reggel 8 órákor a m. kir. államvasutak műhelyépületében fog megtartatni. A vonatkozó, szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros, Kültúr-ter 2. sz.) címezve, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

Színház és Irodalom.

A színtársulat új tagjai. Ragányi Iza, a miskolci és pécsi színházaknak éveken kedvelt soubrette-primadonnája. Mátyási Aranka, országos híru coloratur énekeső, az aradi és kaszói színházak volt művésze. Kőszegi Aranka énekes naiva, a szatmári színház volt tagja. Nagy Gyula tenorista, a kecskeméti színház volt tagja. Remete Géza bariton énekes, a szabadkai színház kiváló művésze. Szalóki Dezső operette buffo, az aradi és szabadkai színházak kedvelt komikus. Medgyaszay M. Jenő a Király-színház énekes benyivartja és Lantos Ferenc zeneszerző, a miskolci színház volt tagja, kiváló karnagy husvétvasárnapjától Polgár Károly színtársulatához szerződtek. Szerződette továbbá az igazgató Ivánovics Sándort sugonak, a szatmári színházról, azonkívül új férfi és női kórust szerződte az ország jelesebb színházaitól.

Színészvásár. Budapesti levelezők jelentik: A virágvasárnapi színészvásár az idén lanyhábban indult meg, mint az előző években szokott s ennek az a jele, hogy a színészet ügye mindinkább kedvezőbbben alakul. A szerződtetések már virágvasárnap előtt nagyobb arányban történtek s elsőrendű erők már alig kaphatók. Különösen az énekes-szakban van még hiány hasznavehető karmesterekben és karszemélyzetben. Az idén, az előjelekből ítélve, kevesebb lesz a szerződés nélküli színész, mint az előző években. A színigazgatók létszáma eddig be van töltve. Szabados László, a legújabb igazgató is befejezte szervezkedését. Most még Polgár Béla és Pestú Lajos igazgatók nincsenek elhelyezve. A többi igazgatók legnagyobb része régi területét, illetőleg területét foglalják el. A régi igazgatók közül csak Palotai Antal és Báródi Károly estek ki.

Egy élelapi jubileuma. A „Borszem Jankó” című ismert élelapi két szerződik száma jelent meg most, nagyon ötletes, változatos tartalommal. A Borszem Jankó, amelyet dr. Agai Adolf hosszú időn át szípkörző szellemességgel és izléssel szerkesztett, az utóbbi időben hanyatlásnak indult s a hazafiatalság súlyos vádjával is illették. Legutolsó számaival igyekezett a csoport kiközösülni, ami az új szerkesztőnek, Lipsey Ádámnak nagyrészen sikerült is. A jubilearis szám méltó a lap régi, nagy múltjához, amelyet tarka, vidám szöveggel és pompás rajzokkal elevenít meg s egyben mai talantumos gárdáját is fölvonultatja.

„Uj Idők.” Az e heti szám Bernhard Shaw, e nagyírú angol színműrő egy új vigjátékából köről szemelvényt. Novellát Andor József, Lengyel Laura, verset Jakab Ödön és Feleki Sándor írtak. Lyka Károly a tavaszi tarlatról és Bihari Sándorról ír. Ezenkívül Tallozó ismeretterjesztő cikke s egyéb apró rovatok adják a bő tartalmat. Képeiben is élénk krónikása az „Uj Idők” a mult hét eseményeinek. Folytatja a tavaszi tarlat bemutatását s aktuális rajzai, képei közt találjuk a tulipán-hőlygligát, Erhardt hadnagy második temetését, Bubic püspök kastélyát stb. Az „Uj Idők” előfizetési ára negyedévre 4 korona. Mutatványszámot kívánságra ingyen küld a kiadóhivatal VI. Andrássy-ut 10.

A „Zenő Magyarország” zeneműfolyóirat ma megjelent 308-ik füzeté a következő zene-tartalommal jelent meg: Tartalmazza: I. Goll János, a mostani szomorú politikai viszonyokat találóan jellemző két kuruc nótáját: 1. „Nincs oly nemzet a világon”, 2. „Porozió Pál és Forcpont Péter”. II. Yvon Ch. pompás „Flirt” polkáját. III. Gerber Jenő melabus „Panasz” dalromancát és IV. Lengyel Miska „Torozkói emlék” indulóját, a most divatos új indulók elismert legrészebbikét. E pompás zeneműfolyóiratot, amelynek minden egyes száma szakavatott megválasztással minden zenei válfajt fölöl, meghozza mindenkinek a maga ízléséhez megfelelő zeneújdonaságot s mint ilyet, minden zongorázónak melegen ajánlunk. Az e számmal meginduló XIII. évfolyam II. évfolyad

előfizetési ára: negyedévre (6 füzet 60 oldal modern és közkedvelt zenével) 3 korona. Előfizetések: Klökner Ede zeneműkiadóvállalatához Budapest, VIII. József-körut 22/24. intézendők.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A király nyilatkozata.
Budapest, április 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből sürgönyzik: A királyt a gablonzi polgármester tegnapi fogadásakor üdvözölte, hogy a kibontakozás sikerült s kívánta, hogy az tartós békét és nyugalmat hozzon. A polgármesternek erre a király így felelt:

— Köszönöm jó kívánságait. Adja Isten, hogy így legyen. Ezt reméljük és kívánjuk mindannyian.

Minisztereink Bécsben.

Budapest, április 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök ma Bécsbe utazott, ahol a király holnap külön kihallgatason fogadja.

Polónyi Géza igazságügyminiszter valószínűleg holnap szintén Bécsbe megy a királyhoz kihallgatásra, amelyen az igazságügyi államtitkárság ügyében, azonkívül főbb bírói állás betöltése dolgában tesz előterjesztést. Hír szerint az igazságügyi államtitkár Günthner Antal lesz.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Andrassy Gyula gróf tegnap délben Bécsbe érkezett és délután három órákor kihallgatason volt a királynál, akinek hír szerint az új, kinevezendő főispánok névsorát terjesztette elő. Ugyane bécsi jelentés szerint a belügyi államtitkár Hadik János gróf lesz.

A főváros képviselőjelöltjei.

Budapest, április 13. (A „Torontál” ered. távirata.) A fővárosban ugyszólván minden kerületben megállapodtak már a képviselőjelöltekben, akiket legnagyobbbrészt előreláthatólag egyhangulag választanak meg. Jelöltek: I. ker. Popovics Sándor, II. ker. Németh Imre, III. ker. Keszits Antal, IV. ker. Polónyi Géza, V. ker. Sztérynyi József, VI. ker. Vázsonyi Vilmos, VII. ker. Barabás Béla, VIII. kerületbe Kossuthról kérnek jelöltet, IX—X. ker. Ballagi Aladár

Közös minisztertanács Budapestén.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben hírlik, a jövő hét valamelyik napján, valószínűleg csütörtökön közös minisztertanács lesz Budapestén, amelyre Goluchowszki, Pitreich és Burián közös miniszterek Budapestre érkeznek.

Mária Jozefa főhercegnő állapota.
Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Mária Jozefa főhercegnő, a kin két héttel ezelőtt vakbélműtetet végeztek, szombaton már gyógyultan fog távozni a szanatóriumból.

Budapest új főpolgármestere.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Biztosra vehető, hogy a főváros új főpolgármestere Preyer Hugó lesz, aki már több alkalommal szerepelt komoly jelölt gyanánt.

A szerb válság.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, az ágyukérdés megoldását husvét utánra halasztották. Ezzei a miniszterválságot is husvét utánra odázták el.

Az orosz események.

Budapest, április 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Lodzból jelentik a Frankfurter Zeitung-nak: A szocialisták megakadályozták, hogy a munkások a дума választásokban résztvegyenek. Tegnep dél-

után az összes gyárakban beszüntették a munkát és az összes munkások az utcára tódultak, hol véres összeütközések támadtak. A közuti kocsi forgalmát be kellett szüntetni. A rendőrség egy titkos nyomdát fedezett fel, melyet bezárattott és az ott felhalmozott lázító iratok tömegét lefoglalta. Negyven embert letartóztattak és Varsóba vittek.

A Vezuv kitörése.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nápolyból sürgönyzik: A pályaudvar és a vasuti kocsi tele vannak sebesültekkel. Egész családok nyomtalanul eltűntek. A mikor menekültek érkeznek a pályaudvarra, szivettépő jelenetek játszódnak le. A legtöbb holttest már feloszlatásban van. Egy újságíró, aki San-Giuseppe községben járt, azt beszéli, hogy az egész község kihalt. Egy öreg nő elmondta az újságírónak, hogy a templom összedőlt, a mikor tele volt emberekkel. A temetőben feloszlatásban levő hullák hevernek. Körülöttük nagy néptömeg sir és jajgat. Közben újból megereged a hamueső. Mindenki a temető kápolnájába menekül. A katonaság azonban visszatartja a tömeget, mert attól kell tartani, hogy a kápolna teteje a ráakódott sok hamu alatt össze fog dőlni.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nápolyi távirat szerint a katasztrófa a kereskedelemnek és iparnak körülbelül négyszáz millió líra kárt okozott.

Nagy tűz.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Déváról sürgönyzik, Piskitelep tegnap óta lángokban áll. A tűz az államvasutak gyárában keletkezett és csakhamar az egész község lángokban állott. Déváról, Szászvárosról és Vajdahunyadról különvonaton siettek a tűzoltóságok a vész színhelyére, de a tűzet eddig lokálizálni nem sikerült.

Tőzsde zárva.

Közgazdaság.

Százötvenmillió kölcsön. A Wekerle-kabinet kormányralépésével új reménységgel néz minden közgazdasági faktor a jövőre elé. Késztelen nagy munka vár a mindenképen erős kabinetre. A munka első jele a közéleti szándékolt nagyarányu koronajáradék kibocsátása, amely hír szerint százötvenmillió korona lesz. A májusban összeülő országgyűlés legsürgűsebb feladatai közé sorozódik ez a tervbevett kölcsön, amelynek létesítésével nagyarányu beruházási munkálatok fognak megindulni és a visszatérő közbizalmat nyomon követi majd a visszafajtott vállalkozói kedv felébredése és ezzel együtt egész gazdasági életünk fellendülése is.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyzettek a Nagybecskerekén, 1906. évi április hó 13-án megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	7.70 korona
kétszeres		7.—
rozs		6.—
árpa		6.50
zab		7.—
kukorica		6.30
uj		7.80
repce		11.—
széna I.		6.—
II.		5.—
szalma I.		4.—
II.		3.—
burgonya 1 kilogr.		— 10
marhahus I. 1 kilogr.		1.20
II.		1.12
borjú hus		1.50
disznó hus		1.40
juh hus		— 96
szár		1.88

Két butorozott
S Z O B A
kiadó
Deák Ferenc-utca 7. szám alatt.
(331-x.17)

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1906. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Verseez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 23 p.; délután 5 óra 30 perc.

Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseezről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 06 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 06 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseez: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Verseez, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

1890. kbgy. sz. 1906.

416—3.2

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 21545/1906. szám alatt kelt rendeletével a Temes-bégaparti viz-szabályozó társulat céljaira Surján község határában elfoglalt földterületekre a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás folyó évi május hó 22-én délelőtt 1/2 10 órakor Surján községében (község-házánál) fog megtartatni.

Felhívtnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás egy példánya Surján község-házánál 15 napi közzemlére kitétetett.

Kelt Nagybecskereken, 1906. évi apr. hó 9-én.

Torontálvármegyei közigazgatási bizottság.

Dr. Dellimanics,
főispán.

Okleveles jegyzőség

több évi gyakorlattal, ki az adóügyekben és földadó nyilvántartásban kellő jártassággal bír s a német nyelvet legalább szóban bírja, évi 1200 korona fizetéssel, 60 korona anyakönyvi tiszteletdíjjal és évi 250—300 korona mellékjövedelemmel, alólírott jegyzőségnél folyó évi május hó 1-től kezdve alkalmazást nyerhet s ha megfelel, élethossziglani megválasztására biztosan számíthat.

Károlyfalván (Temes megyében, vasuti állomás helyben), 1906. évi április hó 9-én.

Anselm Fidel,
jegyző.

(420—1.1)

Anagyikindai járás főszolgabírájától.

1328/I. 1906. szám.

415—3.3

Pályázati hirdetmény.

A basahidi körorvosi állásra pályázat van hirdetve. A kör székhelye: Basahid. A körhöz tartozik: Basahid, Topolya, Nagyikács és Mollyfalva községe. Javalmazás 2366 korona 76 fillér készpénz és husszemlézeti díjak. A husszemlézet és halottkémlelés 450 kor. jövedelmet jelent.

Látogatási díj Basahidon éjjel és nappal 80 fillér, a többi községekben nappal 1 kor., éjjel 2 korona.

A megválasztott orvos köteles a Torontálmegyei orvosok nyugdíjintézetébe magát felvételni.

A szabályszerű, képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényt folyó évi május hó 3-ig, a nagyikindai szolgabíró-sághoz kell benyújtani.

Pályázók figyelmeztetnek, hogy Mollyfalva község a körből ki akar válni és hogy az elcsatolás megtörténte után a javalmazás 121 korona 76 fillérel apadni fog. Miért is pályázók folyamodványai csak azon esetben fognak figyelembe vétetni, ha a pályázatban kinyilvánítják, hogy ezen elcsatolás után fennmaradó 2245 kor. javalmazás mellett a többi községekben a körorvosi teendőket megválasztás esetében ellátják és kártérítési igényt a fizetés és jövedelem csökkenése miatt nem támasztanak.

Nagykikinda, 1906. évi április hó 9-én.

Nagykikindai szolgabírói
hivatal.

Alibunári járás főszolgabírájától.

1319. szám. 1906.

423 3.1

Pályázati hirdetmény.

A Végszentmihály községben megüresedett végszentmihályi községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám f. év április hó 26-ig nyújtsák be.

Az állással a következő javadalmasítás jár:

1. Készpénzfizetés 1600 korona.
2. Utátalány járáson belüli utazásra 100 korona.
3. A község-ház épületében szabad lakás.
4. 800 négyzet öles herés kert
5. Két öl tűzifa hazaszállítva.
6. Hivatalos ügyben ingyen fuvar, vasuton való hivatalos utazáskor II. oszt. vasuti jegy megtérítése.
7. Anyakönyvvezetővé leendő kinevezés esetén 160 korona tiszteletdíj.

Kelt Alibunáron, 1906. évi április hó 11-én.

Rankovits,
főszolgabíró.

Csödtömög-eladási hirdetmény.

Vb. Strausz Pál nagybecskereki lakos csödtömögéhez és a csödteltár „Az üzletben” című fejezete alatt 1—200. tétele alatt felvett és 2817 korona 26 fillérre becsült vegyes kereskedési cikkek, fűszerek, raktárárak és teljes üzleti felszerelésből álló ingóságok, mely áruk jelenleg Nagybecskereken a Dungserszki-félegabonateri házbán raktáron vannak, Nagybecskereken zárt írásbeli ajánlat útján en bloc eladatnák.

1. A zárt írásbeli ajánlatokat alulírott tömeggondnoknál 1906. évi április hó 26-án déli 12 óráig kell benyújtani, amelyek fölött a csödválasztmány ugyanaz nap délután 4 órakor dr. Mangold Samu irodájában tartandó ülésen határozni fog.

2. Bánatpénzül 281 kor. 72 fillért készpénzben kell mellékelni.

3. Kikiáltási ár a becár, amelyen alul is eladhatók.

4. A tömeg sem mennyiség, sem minőségért szavatosságot nem vállal.

5. A vételár azonnal lefizetendő, különben a bánatpénz a tömeg javára esik; a vételi illeték a vevőt terheli.

6. Az áruk 3 napon belül elszállítandók.

7. A választmány fentartja magának a jogot az ajánlatok bármelyikét mellőzni s a legtöbbet ígérők között nyomban szóbeli árverést tartani.

8. Az ajánlatok elfogadásának időpontjától minden kár vagy veszély vevőt terheli.

A csödteltár alulírott tömeggondnoknál naponként délután 3—5 óra között megtekinthető, valamint az eladás tárgyát képező ingóságok is naponként délelőtt 10—12 óra között megtekinthetők, alulírott tömeggondnoknál történt jelentkezés után.

Kelt Nagybecskereken, 1906. évi április hó 12-én.

Dr. Végh Lajos,
ügyvéd,

mint vb. Strausz Pál csödtömögének gondnoka.

(424—1.1)

Bámulatos olcsó harisnyák.

370—10.7

Patent gyermek harisnyák

szám	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
párja krajcár	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36

Női flor harisnyák a legújabb divatszínben. Párja csak 45 kr.

Szines divat férfi harisnyák a legnagyobb választékban. Párja 40 kr.

WÉHNER GYÖRGYNÉL Nagybecskerek.

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1906. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvetetnek a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.